

Betegségek Észak-Magyarországon (házi orvosi és házi gyermekorvosi nyilvántartás alapján)

Tartalom

Bevezető	2
Roszcindulatú daganatok (C00-C97)	3
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	4
Diabetes mellitus (E10-E14).....	6
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66).....	7
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	8
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségei (I10-I15)	8
Ischaemiás szívbetegségei (I20-I25).....	9
Cerebrovascularis betegségei (I60-I69)	10
Asztma (J45)	11
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43).....	12
Spondylopathiák (M45-M49)	13
Táblázatok jegyzéke.....	14

Elérhetőségek

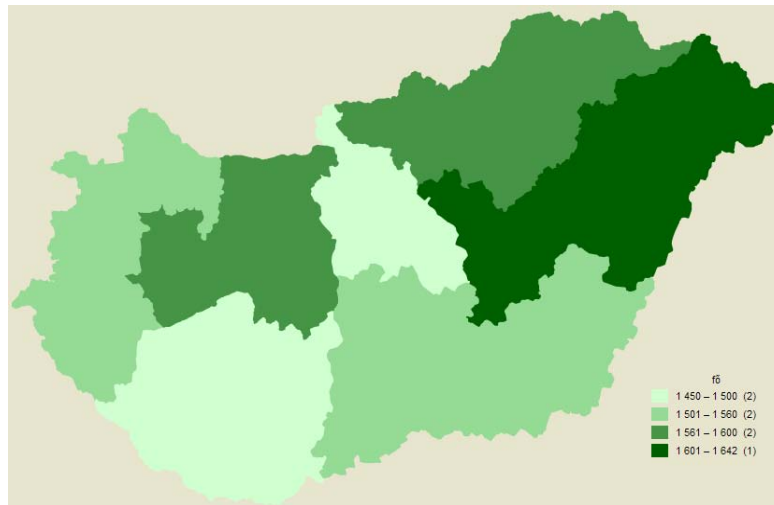
Bevezető

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) alkotmánya szerint az egészség a teljes fizikai, mentális és szociális jólét állapota, nem csupán a betegség hiánya. A WHO legfőbb célkitűzése, hogy minden ember számára biztosítsa az egészség lehető legmagasabb szintjét. A társadalmi-gazdasági tényezők és az egészség egymásra hatása nem egyirányú folyamat, hanem kölcsönösség áll fenn közöttük, ebből következik, hogy minél egészségesebb egy populáció, annál nagyobb a társadalmi-gazdasági teljesítőképessége.

A házi orvosok illetve a házi gyermekorvosok az egészségügyi ellátórendszer meghatározó szereplői, jól ismert „kapuőrei”, akik elsőként találkoznak a beteggel. Az általuk nyert információk alapvető fontossággal bírnak a lakosság *morbidity* adatainak megismeréséhez. A morbiditás a különböző betegségek előfordulási gyakoriságát jelenti a népesség körében, teljes körű vizsgálata tükrözi legjobban a lakosság egészségi állapotát. Természetesen egy adott területen élők egészségi állapotának vizsgálatánál figyelembe kell venni a házi orvosoknál és a házi gyermekorvosoknál nyilvántartott megbetegedési adatok mellett – többek között – a gondozóintézetek keretein belül kezelték betegségeit, a bejelentésre kötelezett heveny fertőző megbetegedéseket és a kórházban ápoltak adatait is. A morbiditási adatoknak egy fontos szeletét alkotják a házi orvosok és a házi gyermekorvosok által regisztrált megbetegedések. A házi orvosi kimutatás a praxishoz bejelentkezettek valamennyi, az orvos előtt ismert betegségét tartalmazza. Gyakorlatilag minden lakos „leadta kártyáját” valamelyik házi orvosi szolgálathoz, így az adatok teljes körűnek tekinthetők. A házi orvosi szolgálatokhoz bejelentkezett lakosok betegségeiről a Központi Statisztikai Hivatalban 1993 óta két évente készül felmérés. Elemzésünk adatforrása a KSH által gyűjtött 1021 (korábban 1021 és 1022) OSAP számú „Jelentés a házi orvosok és a házi gyermekorvosok tevékenységéről” című adatgyűjtés és az ahhoz kapcsolódó morbiditási betétlap. Egy betegnek többféle betegsége is lehet, a jelentésben többször is szerepelhet, a gondozás tényétől függetlenül, ezért a betétlapon közölt adatok nem személyekre, hanem a betegségek számára vonatkoznak.

2007-ben a Magyarországon dolgozó 6523 házi orvos, illetve házi gyermekorvos közül 773 Észak-Magyarországon látta el feladatát. 1999-hez viszonyított számuk országosan 3,2%-kal, míg a régióban nagyobb mértékben, 4,7%-kal csökkent. Az évek óta tartó orvos szám csökkenés a felnőtteket ellátó és az úgynevezett „vegyes” (felnőtteket és gyermekeket is ellátó) praxisoknál figyelhető meg leginkább. Az ezredforduló környékén (2000-2001) egy észak-magyarországi házi orvosra, illetve házi gyermekorvosra jutott a legtöbb lakos, 2007-ben ez átlagosan 1600 főt jelentett, ekkor egy észak-alföldi házi orvosra és házi gyermekorvosra hárult a legtöbb lakos ellátása (1642).

Egy háziorvosra és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma, 2007

A háziorvosok leterheltségét az egy háziorvosra jutó betegforgalom fejezi ki, Észak-Magyarországon 2007-ben egy háziorvoshoz átlagosan 11,5 ezren, egy gyermekorvoshoz átlagosan 7,4 ezren fordultak, vagy az orvos látogatta meg őket lakásukon. A legnagyobb forgalmat 2007-ben Észak-Alföldön és Dél-Dunántúlon bonyolították a házi gyermekorvosok. Mindkét régióban egy gyermekorvosnál évente átlagosan 7500 főnél több beteg jelent meg rendelésen, vagy az orvos kereste fel őket otthonukban.

Az alábbiakban a népegészségügyi szempontból néhány kiemelt jelentőségű betegséget vizsgálunk az 1999 és 2007 közötti időszakban Észak-Magyarországon nemek és korcsoportok szerinti bontásban. A betegségek megnevezései a BNO 10. szerint közöltek.

Rosszindulatú daganatok (C00-C97)

Magyarországon a rosszindulatú daganatos megbetegedések halálozási aránya a szív- és keringési rendszer-eredetű halálokok mögött a második helyet foglalja el. A halálhoz vezető megbetegedések mellett a daganatos betegségek epidemiológiájában elsődlegesen az adott évben újonnan felfedezett betegek száma (incidencia) ad információt. Szükséges az adott populációban egy adott időpontban daganatos betegségben szenvedők számának (prevalencia) ismerete is. Mindezen információkkal a Magyar Nemzeti Rákregiszter rendelkezik, adatbázisa részére minden egészségügyi szolgáltató minden észlelt daganatos betegről köteles jelentést küldeni. A háziorvosok és házi gyermekorvosok 2007-ben Észak-Magyarországon 200 fő 18 éves és fiatalabb, valamint 28 820 fő 19 éves és idősebb rosszindulatú daganatos beteget tartottak nyilván. A 18 éves és fiatalabb korúaknál a fiúk esetében magasabb volt a tízezer azonos korúra jutó ismert esetszám, mint a lányoknál a régióban és országosan is. A 0-18 éves fiúk körében a vizsgált évek közül a

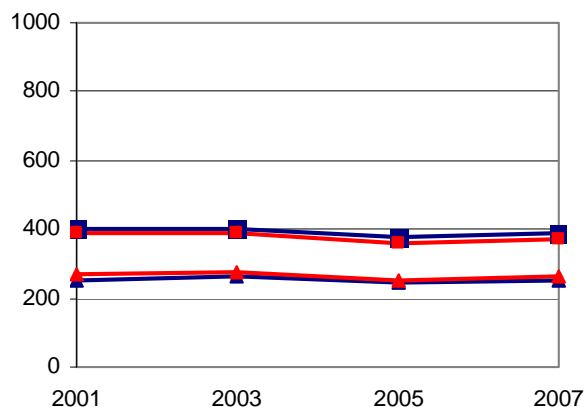
legutóbbiban, 2007-ben alakult legkedvezőtlenebbül a rákos betegség tízezer lakosra jutó száma mind Észak-Magyarországon (8,9), mind országosan (8,8).

A háziorvosok jelentései alapján a régióban a 19 éves és idősebbeknél (férfiaknál és nőknél is) a rosszindulatú daganatos betegség tízezer lakosra jutó aránya mind az öt vizsgált évben meghaladta az országos átlagot, ez a férfiak esetében – a 75 éves és idősebbeket kivéve – minden megfigyelt korcsoportban megállapítható. A 19 éves és idősebb nőknél a tízezer lakosra jutó rosszindulatú daganatos betegségek száma a régióban és országosan is magasabb volt a férfiakénál. Ahogy a többi megbetegedés esetén is, ebben vélhetően inkább a nemek közötti magatartásbeli eltérések, és nem a tényleges egészségi állapot játszhat szerepet. Ezt támasztják alá az évente újonnan diagnosztizáltak és a betegségben elhunytak nemenkénti adatai is. Ezek szerint minden vizsgált évben több volt a százezer lakosra jutó új daganatos, illetve e betegség következtében meghalt férfi, mint nő.

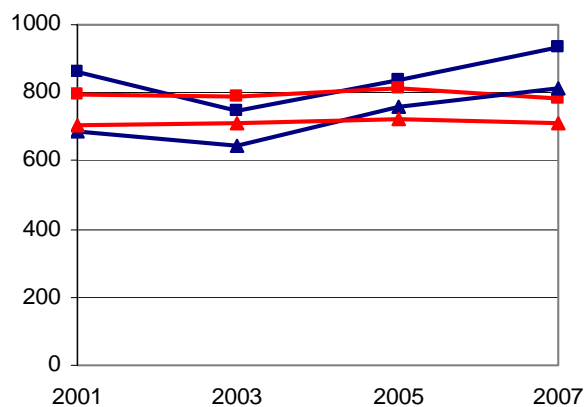
A praxisok nyilvántartása szerint a felnőtt (19 éves és idősebb) férfiak és nők rákos megbetegedéseinek száma és aránya is határozott emelkedést mutatott: Észak-Magyarországon 1999-ben a férfiak 1,7; a nők 2%-a, 2007-ben a férfiak 2,6; a nők 3,2%-a volt diagnosztizált rosszindulatú daganatos beteg.

2. ábra

Halálozás rosszindulatú daganatok (C00-C97) miatt százezer lakosra

Új rosszindulatú daganatos megbetegedések aránya (C00-C97) százezer lakosra*

■ Észak-Magyarország férfi

▲ Észak-Magyarország nő

■ Magyarország férfi

▲ Magyarország nő

* Az ESKI adatközlése a Nemzeti Rákregiszter adatai alapján.

A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)

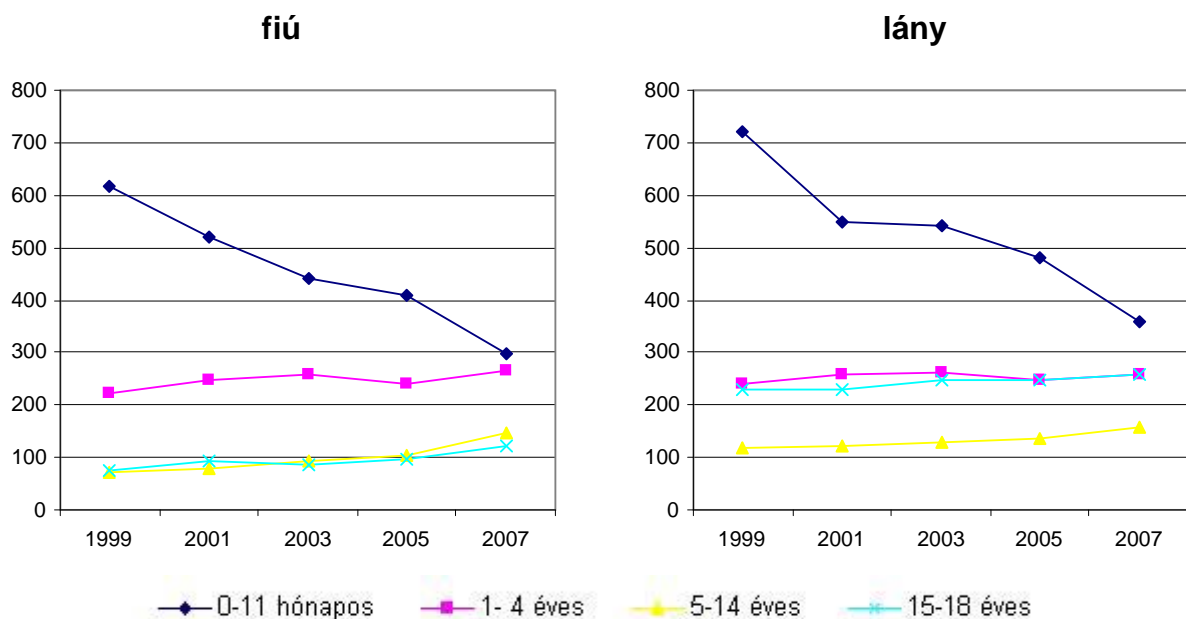
A háziorvosok és házi gyermekorvosok a betegségfőcsoportot összesen, ezen belül a *vashiányos anaemiát* (vérszegénységet) és a gyermekekre vonatkozó betétlapon a véralvadási defektusokat közlik a morbiditási jelentésükben. A 0-18 éveseknél

(fiúknál és lányoknál is) a csecsemőkorban és az 1-4 évesek körében fordult elő leggyakrabban valamilyen vér- vércépzőszervi rendellenesség a megfigyelt években. Szembetűnő, hogy Észak-Magyarországon és országosan is – a vizsgált évek mindegyikében – az 5-14 és a 15-18 éves korcsoportokban több lány beteget tartottak nyilván, mint fiút. Magyarországon 2007-ben a házi orvosok és házi gyermekorvosok e betegségfőcsoportban közel 77,5 ezer 18 éves és fiatalabb beteget kezeltek, 7%-ukat Észak-Magyarországon.

A vérszegénység viszonylag gyakori vércépzőszervi rendellenesség, a 19 évesnél fiatalabb vércépzőszervi betegek döntő többsége vashiányos anaemiában szenved. A vashiány okozta vérszegénység is több lányt érint, mint fiút. 1999 és 2007 között a csecsemőkorúak megbetegedési gyakorisága csökkenő tendenciát mutatott, viszont az 5-14 éves fiúk és lányoké, illetve a 15-18 éves fiúk Magyarországon és Észak-Magyarországon egyaránt emelkedett. A régióban, 2007-ben a 0-18 éves fiúk 1,7; a lányok 2,1%-a volt vérszegény (országosan 2,6 és 3,2%).

3. ábra

Tízezer azonos korú lakosra jutó vashiányos anaemia Észak-Magyarországon

A 19 éves és idősebbek esetében is gyakran előfordul valamilyen veleszületett vagy szerzett vér- vércépzőszervi, illetve bizonyos immunhiányos rendellenesség. A tízezer lakosra jutó legtöbb ilyen beteg 75 éves vagy idősebb, és minden korcsoportban általában magasabb a nők hányada, mint a férfiaké. A házi orvosi nyilvántartások alapján a vizsgált időszakban (1999-2007) Észak-Magyarországon, valamint országosan is emelkedett a megbetegedési gyakoriság: a nőknél a 35-44 éves korcsoporttól, a férfiaknál a 45-54 évesektől a legidősebbekig.

A vashiányos anaemia meglehetősen gyakori a 19 éves és idősebbeknél is. 2007-ben Észak-Magyarországon a házi orvosi szolgálatok a vér- vércépzőszervi betegségben szenvedő férfiak 31; a nők 46%-át tartották vérszegénynek, részarányuk alacsonyabb volt, mint országosan (39; 55%).

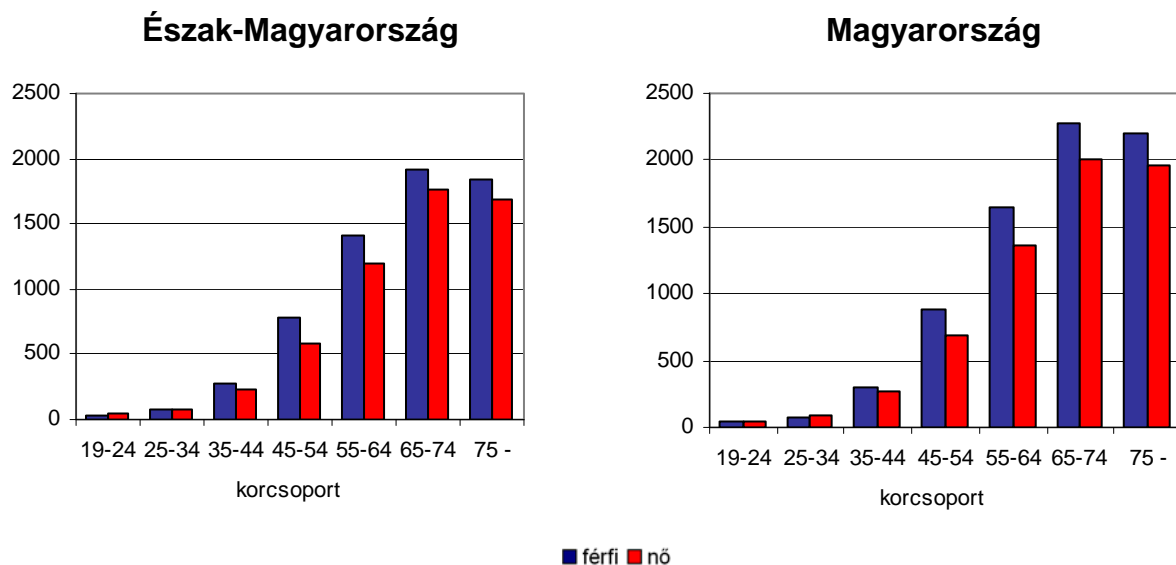
Diabetes mellitus (E10-E14)

Az endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek közül a lakosságot érintő egyik legsúlyosabb a cukorbetegség. A betegség népegészségügyi kockázatát annak súlyos szövődményei jelentik (vesebetegség, szem ideghártya károsodás, érlemeszesedés, vegetatív zavarok stb.). Az inzulinnal vagy más módon kezelt számára határozott életmódváltásra van szükség (diéta, mozgás, testsúlycsökkentés), mert ennek hiányában a fellépő szövődmények jelentős terhet jelentenek a betegnek és az egészségügynek is egyaránt. A közelmúltban lezárult a magyar lakosság egészségi állapotának javítását célzó három éves kutatás, melynek eredményei alapján az ismert cukorbetegek egyharmada túlsúlyos, 60%-uk elhízott, háromnegyedüknél a vércukorszint tartósan magas, 40%-uknál olyan mértékben, hogy az jelentősen megnöveli a súlyos szövődmények kialakulásának kockázatát. A cukorbetegek 90%-a magasvérnyomás betegségben is szenved.

A cukorbetegség gyermekkorban is előfordul, de nem gyakori a 0-18 évesek körében. A praxisok nyilvántartásában 2007-ben országosan 1,6-1,7 ezrelékes betegség gyakoriság szerepelt. A fiúk és a lányok megbetegedési arányában lényegében nincs különbség.

A házi orvosok és házi gyermekorvosok által nyilvántartott és kezelt cukorbetegek száma számottevően nőtt a vizsgált években. Magyarországon a 19 éves és idősebbeknél 1999-ben 422 ezer, míg 2007-ben 691 ezer diabeteszes beteget tartottak számon. 1999 és 2007 között a régióban 57, míg országosan 64%-os betegség szám növekedés következett be. Az életkor előrehaladtával emelkedik a betegség kialakulásának kockázata. A megfigyelt években a tízezer lakosra jutó megbetegedések száma a 65-74 éveseknél volt a legmagasabb. 1999 és 2007 között Észak-Magyarországon és országosan is megfigyelhető, hogy a két legfiatalabb korcsoportot kivéve, általában több a tízezer azonos korú lakosra jutó cukorbeteg férfi, mint nő. A 19-24 és a 25-34 éves korcsoportokban viszont a nők körében nagyobb a cukorbeteg aránya, aminek oka a terhesség következtében kialakult cukorbetegség. A régióban mind az öt vizsgált évben a tízezer lakosra jutó betegség szám minden korcsoportban, mindkét nemnél alacsonyabb volt, mint az országos átlag. Észak-Magyarországon 2007-ben a 19 éves és idősebb férfiak 7,3; a nők 7,8%-a volt regisztrált cukorbeteg.

Tízezer azonos korú lakosra jutó cukorbetegség, 2007

Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66)

Az endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségcsoportból a legtöbb gyermeket a túlzott kalóriefogyasztás és a mozgásszegény életmód miatt kialakult súlyos mértékű túltápláltság érinti. Az utóbbi évek vizsgálatai szerint a gyermek- és serdülőkorban előforduló elhízás kapcsolatban áll a nagy népegészségügyi teherrel jelentő felnőttkori szív- és érrendszeri morbiditással, emellett számos más későbbi megbetegedés (hipertónia, mozgásszervi stb.) legfőbb kockázati tényezője.

A háziorvosok és házi gyermekorvosok által kimutatott adatok szerint 1999 és 2007 között országosan 1,6-szeresére, a régióban több mint kétszeresére nőtt az egészségügyi problémákkal is küzdő elhízott fiatalok száma. 2007-ben Magyarországon a 0-18 évesek körében 50,1 ezer kalóriatöbblet miatti súlyfelesleggel rendelkező csecsemőt, illetve gyermek és fiatalkorút tartottak nyilván, közülük 7,8 ezren Észak-Magyarországon éltek. A tízezer azonos korúra jutó betegségszám a korábbi évekhez hasonlóan már az 1-4 éves korcsoporttól magasabb volt a lányoknál, mint a fiúknál.

1. tábla

Az 0-18 évesek kalóriatöbblet miatti elhízása, 2007

Korcsoport	Észak-Magyarország		Magyarország		Észak-Magyarország		Magyarország	
	Betegek száma				Tízezer azonos korúra jutó betegség			
	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány
0-11 hónapos	52	59	353	311	83,8	98,5	70,7	65,3
1-4 éves	292	337	2 320	2 494	117,0	142,9	117,1	133,2
5-14 éves	2 046	2 017	12 737	12 825	285,0	294,3	239,8	253,9
15-18 éves	1 454	1 585	9 386	9 668	426,6	489,0	369,4	398,2

A 2007. év adatai alapján Észak-Magyarországon a tízezer lakosra jutó kalóriatöbblet miatti elhízásos betegség a csecsemőknél, az 1-4 éves lányoknál és az 5-18 éveseknél is meghaladta az országos átlagot.

A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)

A betegségcsoport összevontan tartalmazza a bénulásos és egyéb kancsalság, a mindkétoldali szemmozgások egyéb rendellenességeit, valamint a fénytörési és alkalmazkodási rendellenességeket, melyek meglehetősen gyakoriak a 0-18 évesek körében. A kancsalság inkább az 1-5 éves korban, a fénytörési rendellenesség pedig az iskoláskorúaknál jelentkező szembetegség. A házi orvosok és házi gyermekorvosok előtt ismertté vált megbetegedések száma az 1999-2007 közötti időszakban országosan 15; a régióban 17%-os növekedést mutatott. 2007-ben Észak-Magyarországon a megbetegedési gyakoriság az 1-4 éveseket 1%-ban, az 5-14 éves fiúkat 2,7; a lányokat 2,8%-ban érintette. A 15-18 évesek esetében minden száz fiúból három, száz lányból pedig négy szenvedett az említett szembetegségek valamelyikében. Magyarországon és a régióban is e betegségcsoportba tartozó elváltozás gyakoribb volt a lányoknál, mint a fiúknál. A megfigyelt években Észak-Magyarországon a 19 éven aluliak tízezer lakosra jutó betegsége száma általában kedvezőbb alakult az országosnál.

Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)

A betegség főcsoport tartalmazza az elsődleges magasvérnyomás, a magasvérnyomás eredetű szív- és vesebetegségeket, valamint a másodlagos magasvérnyomás betegségeket. Napjainkban a kardiovaszkuláris megbetegedések jelentős halálóki tényezők, és egyben a legnagyobb népegészségügyi problémát jelentik a felnőttek körében. A magasvérnyomás ezen megbetegedések egyik leggyakoribb rizikófaktora. A házi orvosokhoz bejelentkezett felnőttek esetében a keringési rendszer betegségei a leggyakoribbak, melyek közül első helyen a magasvérnyomás-betegség áll. A betegség kezdeti szakaszában semmiféle panaszt nem okoz, a házi orvosok által nyilvántartott betegek egy része csak akkor fordul orvoshoz, mikor már valamilyen szövődmény tünete jelentkezik nála. Ennek megfelelően a házi orvosok magasvérnyomásra vonatkozó adatai a tényleges morbiditásnak csak egy részét képezik. E betegség már serdülőkorban is előfordul, a fiatal fiúknál gyakoribb, mint a lányoknál, megelőzését már ebben a korban el kell kezdeni. A megbetegedési esetszám a kor előrehaladtával nő. A házi orvosoknál mért morbiditási gyakoriság legmagasabb a 75 éves és idősebb betegeknek.

A házi orvosok és házi gyermekorvosok jelentései szerint az országban 1999 és 2007 között a magasvérnyomásos megbetegedés a 19 éves és idősebb férfiaknál 63; a nőknél 52%-kal emelkedett. A házi orvosi nyilvántartások alapján Magyarországon 2007-ben ez a sokszor komoly szövődményekkel (agyi érbetegségek, ischaemiás szívbetegségek) járó betegség több mint 2,5 millió esetben fordult elő a 19 éves és idősebb embereknél. Észak-Magyarországon az ismert betegsége szám a férfiaknál 47;

a nőknél 40%-kal növekedett a vizsgált időszakban. A régióban működő háziiorvosi praxisoknak a 2007. év végén 300,6 ezer felnőttkori (19 éves és idősebb) hypertóniás megbetegedésről volt tudomásuk. A tízezer lakosra jutó betegségszám az 1999 és 2007 közötti időszakban a férfiaknál és a nőknél a 35-44 éves korcsoporttól emelkedett. A vizsgált években a mutató értéke a fiatal felnőtt korban (19-24 éves) inkább a férfiaknál volt nagyobb, 35 év felett pedig a nőknél.

2. tábla

Tízezer azonos korúra jutó magasvérnyomás betegség Észak-Magyarországon

Év	19-24 éves	25-34 éves	35-44 éves	45-54 éves	55-64 éves	65-74 éves	75 éves és idősebb	19 éves és idősebbek összesen
Férfi								
1999	198,4	372,4	976,1	2 046,3	3 228,5	4 410,0	5 510,4	1 837,1
2001	193,5	385,3	1 037,5	2 176,7	3 587,8	4 655,2	5 695,1	1 997,9
2003	210,0	416,8	1 127,5	2 333,1	4 012,3	5 048,9	6 030,5	2 188,5
2005	218,3	482,9	1 196,8	2 539,6	4 234,2	5 333,0	6 422,2	2 356,0
2007	252,6	553,9	1 375,4	2 886,7	4 786,7	6 139,1	7 235,2	2 709,9
Nő								
1999	223,4	417,2	1 130,3	2 583,7	3 765,0	4 770,0	5 328,8	2 470,3
2001	184,0	365,0	1 137,1	2 585,9	4 088,8	5 177,1	5 794,1	2 642,5
2003	160,6	366,1	1 210,6	2 684,7	4 525,5	5 616,5	6 370,6	2 890,0
2005	156,7	378,7	1 214,1	2 861,4	4 718,0	5 847,3	6 509,0	3 035,7
2007	146,4	408,5	1 335,4	3 105,5	5 205,1	6 542,5	7 231,2	3 397,6

Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)

A szívizom elégtelen vérellátásából eredő kórképek, melyek a szívkoszorús erek kóros elváltozásainak következtében jönnek létre, a magyarországi halálozás meghatározói. A szívizom vérellátási zavar heveny megnyilvánulása az angina pectoris (szívtáji szorító fájdalom), súlyos esetben heveny szívizomelhalás (myokardiális infarktus) lehet. Az ischaemiás szívbetegség (ISZB) a háziiorvosok által rögzített betegségek közül a második leggyakrabban előforduló betegségcsoport. Az ISZB kialakulásának jelentős kockázati tényezői a különböző életmódi tényezők (dohányzás, alkoholfogyasztás, táplálkozás, mozgásszegény életmód stb.) mellett a már említett elhízás, cukorbetegség és a magasvérnyomás. A 19 éves és idősebbek megbetegedési gyakorisága az elmúlt években sem csökkent, a betegség előfordulása a nemek és a korcsoportok között jelentős eltérést mutatott. A háziiorvosok nyilvántartása szerint a 19 év felettiéknél összesen a tízezer lakosra jutó betegségszám Magyarországon és Észak-Magyarországon is nagyobb volt a nőknél, mint a férfiaknál. A fiatalabb korcsoportokban (19-34 éves) jóval kedvezőtlenebbül alakult a nők megbetegedési aránya, mint a férfiaké, 2007-ben a nemek közötti különbség azonban csökkent. Minden vizsgált évben országosan a 45 éves életkortól, a régióban az 55 évestől gyakoribb volt a férfiak körében ez a betegség.

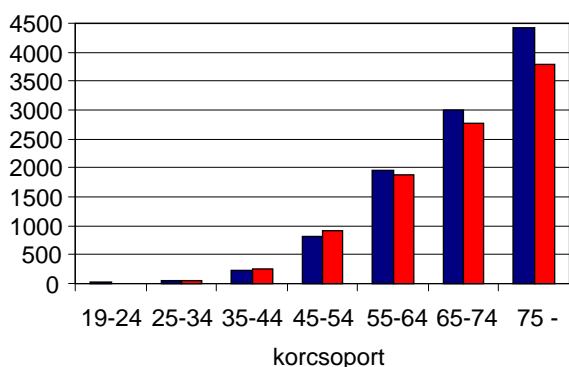
A háziiorvosok a tízezer lakosra jutó legtöbb megbetegedést a 75 éves és idősebb férfiaknál jelentették, a legutóbbi vizsgált évben Észak-Magyarországon

4422; Magyarországon 4919 esetet. 2007-ben a régióban a kor előrehaladtával meredeken emelkedtek a morbiditási és mortalitási mutatók. Minden korcsoportban magasabb volt a korszpecifikus halálozási arányszám a férfiaknál, mint a nőknél, ezzel szemben a tízezer lakosra jutó megbetegedési arány csak az 55 éves és idősebbek esetében mutatott férfi többséget. Az ischaemiás szívbetegségek halálozásánál (kivéve a 75 évesnél idősebbeket) a férfi/nő arány sokkal kifejezettebb, mint a morbiditásban. Ennek okai egyrészt a már említett magatartásbeli különbségek a nemek között (a nők általában hamarabb fordulnak orvoshoz, ha valamilyen panaszuk van), másrészt, hogy a férfiak ischaemiás szívbetegsége gyakrabban végződik idő előtti halállal.

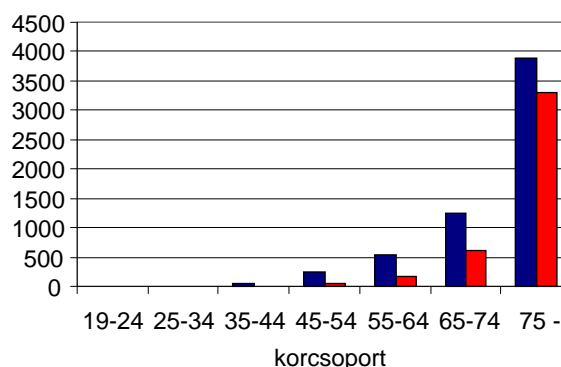
5. ábra

Ischaemiás szívbetegség Észak-Magyarország, 2007

Tízezer azonos korú lakosra jutó betegség

Százezer azonos korú lakosra jutó halálozás

■ férfi ■ nő

Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)

A cerebrovascularis betegségek, vagyis agyi érbetegségek döntő részét az agyi vérellátási zavar, továbbá az agyvérzés és annak következményei teszik ki. Ez a betegség is az idősödő lakosság körében fordul elő nagy gyakorisággal, és a magasvérnyomásos betegség gyakori következménye. Az agyi érbetegségek miatti halálozás rendkívül magas, a keringési rendszer betegségein belül a második leggyakrabban előforduló halálok. Agyérbetegségek következtében Észak-Magyarországon 2007-ben százezer férfi lakosra 146,9 (országosan 136), míg százezer nőre 159,8 (országosan 152,1) haláleset jutott.

A háziorvosok és házi gyermekorvosok nyilvántartásában a megfigyelt években a fiatalabb korcsoportokban (19-44 éves) a nőknél fordult elő nagyobb gyakorisággal a betegség, míg az idősebbeknél (55 éves és idősebb) inkább a féridominancia érvényesült. A felnőtt (19 éves és idősebb) lakosság körében 1999-2003 között Észak-Magyarországon és országosan is a megbetegedési arány a férfiaknál kedvezőtlenebbül alakult (28-34 ezrelék), mint a nőknél (27-33 ezrelék), viszont az utóbbi két

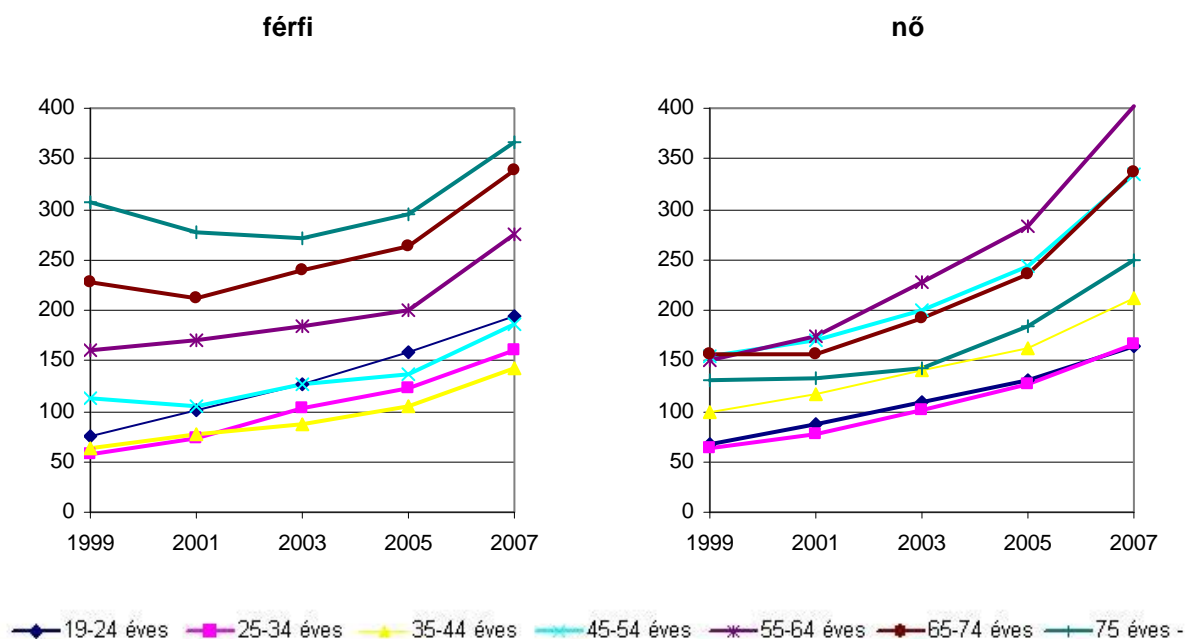
vizsgált évben a házi orvosi szolgálatok több agyi érbetegségben szenvedő nőt regisztráltak, mint férfit. 2007-ben a tízezer lakosra jutó megbetegedés Észak-Magyarországon a nőknél 576, a férfiaknál 502 volt. A megbetegedési gyakoriság – az ischaemiás szívbetegséghez hasonlóan ebben a betegségcsoportban is – a 75 éves és idősebb férfiaknál a legjellemzőbb, mintegy negyedüknél fordult elő.

Asztma (J45)

Az asztma a leggyakoribb idült légzőszervi betegség, rohamokban jelentkező légzési nehezítettséget okozó kórkép, amely minden korosztályt érint. Az asztmás roham kiváltó oka leggyakrabban valamilyen allergiás reakció, esetleg vírusfertőzés. A házi orvosok és házi gyermekorvosok a csecsemők és gyermekek (0-18 évesek) betegségeiről szóló jelentésben növekvő asztmás megbetegedési gyakoriságról adtak számot az 1999 és 2007 közötti időszakban. A betegség már csecsemőkorban jelentkezhet. Az egyéves kor alattiaknál Észak-Magyarországon 3-6 ezrelékes megbetegedési arányt, az 1-4 éveseknél 1-2%-ot regisztráltak. A legtöbb megbetegedés az 5-14 éveseknél fordult elő, de jelentős volt a 15-18 éves korcsoportnál is az asztma előfordulási gyakorisága a vizsgált években. A régióban és országosan is általában a fiúkat érintette jobban a betegség. A praxisok orvosai 2007-ben Észak-Magyarországon 6474 asztmás fiút, valamint 4416 lányt kezeltek (az országosan ellátottak 14%-át), a betegek hattizede az 5-14 éves korcsoportba tartozott. A régió házi orvosai és házi gyermekorvosai a 15-18 éves fiúknál, illetve a lányoknál az országos átlagnál gyakoribb megbetegedést regisztráltak 2001 és 2007 között.

A praxisok jelentéseikben a 19 éves és idősebbek esetében is növekvő megbetegedésről számoltak be az 1999 és 2007 közötti időszakban, illetve minden vizsgált évben több asztmás betegséget jelentettek a nőknél, mint a férfiaknál. Minden korcsoportban, mindkét nemnél és valamennyi vizsgált évben, általában nőtt a tízezer azonos korúakra jutó asztmás betegség. 2007-ben a tízezer lakosra jutó betegségszám a 75 év feletti férfiaknál volt a legmagasabb. (Észak-Magyarországon az azonos korú és nemű lakosok 3,7; Magyarországon 4,6%-ának volt a házi orvosok tudomására jutott ilyen légzőszervi betegsége). Az asztma 2007-ben a nők esetében az 55-64 éves korcsoportban fordult elő leggyakrabban, korosztályuk 4%-át érintette (országosan és a régióban egyaránt). Észak-Magyarországon a 35 év feletti férfiak megbetegedési gyakorisága az országos átlag alatt maradt a megfigyelt években.

Tízezer azonos korú lakosra jutó asztmás megbetegedés Észak-Magyarországon

Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)

A csont-izomrendszer és a kötőszövet betegségei közül a háziorvosok és házi gyermekorvosok jelentéseikben több betegség morbiditási adatait is közlik a gyermekek betegségeiről szóló betétlapon. Ezek közül a gyermekkorban leggyakrabban előforduló elváltozások egyike a hátgerinc-rendellenesség. A deformáló hátgerinc-elváltozások (pl. a gerincoszlop görbületei és az egyéb torzulást okozó gerincbántalmak) leginkább iskoláskorban jelentkeznek. Az elváltozások elsősorban a helytelen testtartás miatt alakulnak ki, amely megfelelő kezeléssel (pl. gyógytorna) megszüntethető.

A praxisok adatai szerint a 0-18 évesek körében nőtt a betegek száma és a betegség tízezer lakosra jutó gyakorisága 1999 és 2007 között, Észak-Magyarországon és országosan is. A deformáló hátgerinc elváltozások leginkább a 15-18 éveseket sújtották, a fiúk 2,8-5,8; a lányok 3,2-6,6%-ánál fordult elő valamilyen hátgerinc-rendellenesség a vizsgált években, de jelentős volt az 5-14 éves korcsoportban is a megbetegedési gyakoriság a fiataloknál (1,4-2,8%-os). A háziorvosok és házi gyermekorvosok jelentései szerint az Észak-Magyarországon élő 5-18 évesek körében az országos átlagnál gyakrabban fordult elő e főcsoportba tartozó valamilyen betegség. A nemek közötti különbséget tekintve – a csecsemőkorúakat kivéve – minden korcsoportban és minden évben több volt a tízezer lakosra jutó betegség a lányoknál, mint a fiúknál.

A felnőtteknél (19 éves és idősebb) is gyakran diagnosztizálnak deformáló hátgerinc elváltozásokat. 2007-ben Magyarországon a háziorvosi szolgálatok 157,4 ezer, Észak-Magyarországon 20,4 ezer ilyen betegséget regisztráltak. A felnőtt lakosság

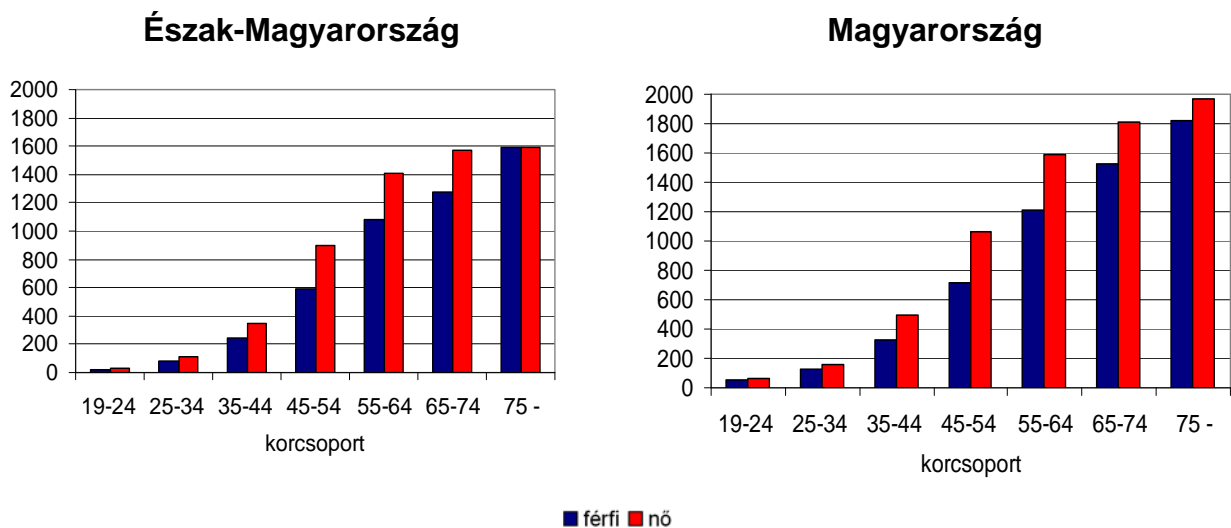
körében a betegség főcsoporton belül azonban még gyakoribbak a csigolya-megbetegedések, az ún. spondylopathiák.

Spondylopathiák (M45-M49)

A háziorvosok a felnőttek betegségeiről számot adó jelentése szerint a csigolyák betegségei a magasvérnyomás, az ischaemiás szívbetegség és a diabetes mellitus után a negyedik leggyakrabban előforduló betegségcsoport. A spondylopathia, a hátgerinc elfajulásos betegsége már fiatal felnőttkorban is jelentkezhet, a kor előrehaladtával meredeken emelkedik az előfordulási gyakorisága, legjellemzőbb a 75 év felettiéknél. Magyarországon 1999-2007 között a 19 éves és idősebb betegek száma és a tízezer lakosra jutó megbetegedés is nőtt. A megbetegedési gyakoriság a vizsgált években 75 éves korig magasabb volt a nőknél, mint a férfiaknál, mind országosan, mind pedig a régióban. Észak-Magyarországon a tízezer lakosra jutó betegségszám általában kedvezőbben alakult, mint országosan. 1999 és 2005 között a mutató értéke a régióban csökkent, a férfiaknál minden korosztályban, továbbá a 35 év alatti nőknél is. A régióban az 55 évesnél idősebb nők megbetegedési gyakorisága viszont emelkedést mutatott a megfigyelt évek során. A praxisok 2007-ben Észak-Magyarországon több mint 70 ezer ebbe a csoportba tartozó felnőtteket érintő betegségről számoltak be (a korábban vizsgált években 61-64 ezerről volt tudomásuk), tízezer lakosra a férfiaknál 563, míg a nőknél 856 megbetegedés jutott.

7. ábra

Tízezer azonos korú lakosra jutó spondylopathiák, 2007

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 évesek főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma nemenként Észak-Magyarországon, 2007	15
A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 évesek főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma nemenként Magyarországon, 2007	16
A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb férfiak főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Észak-Magyarországon, 2007	17
A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb nők főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Észak-Magyarországon, 2007	18
A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb férfiak főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Magyarországon, 2007	19
A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb nők főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Magyarországon, 2007	20

A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 évesek főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma nemenként Észak-Magyarországon, 2007

Megnevezés	0-11 hónapos		1-4 éves		5-14 éves		15-18 éves		Csecsemők és gyermekek összesen	
	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	1,6	–	6,8	4,7	8,9	5,8	11,7	8,3	8,9	6,0
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	309,3	367,4	276,1	268,0	159,2	174,8	130,9	278,9	180,2	226,3
-Vashiányos anaemia (D50)	298,0	359,1	265,3	257,0	146,8	157,7	121,5	258,5	168,9	209,9
-Véralvadási defektusok (D65.D69)	9,7	5,0	6,4	8,5	10,2	14,6	8,8	18,2	9,1	13,9
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségei (E00-E90)	175,6	230,5	179,9	203,5	334,6	347,1	482,7	560,6	336,0	368,8
-Diabetes mellitus (E10-E14)	–	1,7	4,8	2,5	14,9	16,8	21,1	26,2	13,9	15,9
-Fehérje- és energiahiányos alultápláltság (E43-E44)	41,9	45,1	19,2	22,1	10,0	7,4	4,1	3,4	11,7	10,8
-Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	83,8	98,5	117,0	142,9	285,0	294,3	426,6	489,0	280,5	306,3
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	24,2	30,1	90,2	70,0	235,5	140,9	265,2	192,8	206,9	135,9
-Mentális retardatio (F70-F79)	14,5	8,4	42,1	36,9	112,1	74,8	135,6	107,1	100,8	72,9
Epilepsia (G40)	35,4	21,7	38,9	31,0	59,1	45,2	61,0	55,2	54,8	44,1
A szemizmok, a binokuláris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	16,1	25,1	103,8	116,6	265,5	276,3	338,0	436,6	242,8	275,7
Vakság és csökkentlátás (H54)	4,8	1,7	11,2	17,0	23,5	26,3	31,7	43,5	22,5	27,7
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	1,6	1,7	8,4	10,6	30,2	20,0	31,7	27,2	25,3	19,2
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)	1,6	1,7	8,8	6,4	37,9	30,2	149,1	102,4	58,6	42,5
Asthma (J45)	56,4	61,8	266,9	190,8	557,0	383,4	520,5	401,4	472,4	338,3
Atopiás dermatitis (L20)	533,2	596,2	348,3	385,9	171,7	178,3	90,4	113,5	200,0	218,9
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	11,3	1,7	24,4	30,5	280,2	282,8	575,7	659,0	295,0	317,7
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)	165,9	203,7	185,6	198,5	91,4	88,0	47,8	48,7	101,1	103,5
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)	120,8	63,5	83,8	53,4	40,0	30,1	23,5	23,1	47,5	34,1
Elhanyagolás vagy elhagyás (Y06)	56,4	63,5	36,5	37,3	28,3	24,9	17,9	16,4	28,5	26,8

A háziorvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 évesek főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma nemenként Magyarországon, 2007

Megnevezés	0-11 hónapos		1-4 éves		5-14 éves		15-18 éves		Csecsemők és gyermekek összesen	
	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	2,6	3,1	6,2	5,1	9,8	7,9	10,0	10,2	8,8	7,7
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	669,1	654,1	553,8	510,1	316,1	334,4	232,3	448,9	358,2	411,6
-Vashiányos anaemia (D50)	533,6	548,3	411,7	389,9	227,2	252,1	175,4	381,2	264,6	324,6
-Véralvadási defektusok (D65.D69)	14,8	13,4	17,6	14,4	15,4	15,8	12,4	15,8	15,1	15,4
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségei (E00-E90)	470,9	472,3	346,7	360,4	358,9	377,7	508,6	556,9	398,8	423,3
-Diabetes mellitus (E10-E14)	1,6	1,0	5,8	5,3	16,3	16,9	27,3	28,5	16,3	16,8
-Fehérje- és energiahiányos alultápláltság (E43-E44)	28,8	30,7	16,7	20,2	8,8	9,2	6,8	7,0	10,8	11,8
-Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	70,7	65,3	117,1	133,2	239,8	253,9	369,4	398,2	240,0	257,4
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	62,5	61,9	133,5	96,8	262,7	162,9	283,8	227,3	233,5	161,3
-Mentális retardatio (F70-F79)	12,4	5,5	34,5	27,7	80,8	54,1	94,3	66,8	71,9	49,9
Epilepsia (G40)	17,4	12,4	37,7	33,3	67,0	55,9	72,1	68,7	60,3	52,7
A szemizmok, a binoculáris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	28,4	32,1	120,8	128,5	265,3	301,2	415,2	427,2	263,0	286,4
Vakság és csökkentlátás (H54)	4,6	1,5	9,7	10,4	20,1	21,3	28,5	33,5	19,4	21,3
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	12,6	8,0	19,3	14,3	32,8	25,9	29,0	25,1	28,3	22,6
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)	2,4	1,7	6,1	5,0	36,3	26,6	178,9	106,8	63,9	41,1
Asthma (J45)	57,9	38,8	303,8	205,0	561,7	379,3	462,5	358,1	463,5	324,4
Atopiás dermatitis (L20)	939,2	980,9	673,9	683,8	272,0	299,5	141,5	182,8	349,2	376,9
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	13,0	11,8	28,3	30,0	239,8	264,4	476,1	526,9	246,4	272,4
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)	130,3	156,2	97,0	113,1	61,7	62,5	39,5	40,9	66,3	71,4
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)	143,4	79,0	80,1	54,6	36,7	27,5	21,4	18,4	46,4	32,9
Elhanyagolás vagy elhagyás (Y06)	25,4	24,4	18,2	19,1	14,5	13,3	11,7	14,2	15,1	15,1

A háziorvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb férfiak főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Észak-Magyarországon, 2007

Megnevezés	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 éves és idősebb	19 éves és idősebb összesen
	éves							
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)	1,6	4,3	17,1	44,3	57,9	73,4	104,2	34,9
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	4,9	10,1	13,6	23,6	19,0	8,9	10,0	13,9
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	17,3	35,3	72,6	199,4	434,4	743,0	1074,2	264,4
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	43,5	51,5	72,9	110,7	196,2	272,8	421,9	131,8
-Vashiányos anaemia (D50)	17,1	18,7	23,1	30,9	54,7	79,7	139,9	40,4
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	18,4	26,8	52,5	84,9	126,0	138,1	143,2	74,6
Diabetes mellitus (E10-E14)	34,8	72,3	277,6	787,0	1 413,2	1 919,2	1 836,1	734,4
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	36,1	129,7	430,8	953,2	1 480,1	1 517,7	1 228,6	739,0
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	15,1	43,4	182,2	367,7	407,5	331,4	181,2	219,2
Schizophrenia, schizotipias és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	17,5	37,1	64,1	85,5	82,1	62,9	52,1	59,2
Mentális retardatio (F70-F79)	81,3	80,9	72,3	78,6	57,2	40,7	45,0	69,2
Alzheimer-kór (G30)	-	0,2	0,9	3,4	7,2	21,1	43,5	6,7
Sclerosis multiplex (G35)	1,2	2,9	6,4	8,0	7,9	6,5	4,8	5,6
Epilepsia (G40)	52,6	66,7	107,3	128,3	151,0	135,9	132,1	107,7
Átmeneti agyi ischaemiás attackok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	3,3	11,2	39,5	132,5	370,1	536,3	769,4	190,5
Vakság és csökkentlátás (H54)	18,1	16,4	28,3	46,9	83,8	161,1	277,2	64,8
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	21,4	28,0	41,3	82,4	169,4	259,6	490,0	112,1
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)	7,4	11,9	17,9	34,3	61,3	103,9	143,2	41,3
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	252,6	553,9	375,4	2 886,7	4 786,7	6 139,1	7 235,2	2 709,9
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	13,0	42,2	221,2	823,6	1 958,0	2 991,4	4 421,6	1 066,0
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	34,4	46,4	54,8	118,6	232,3	371,0	543,6	150,6
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	3,7	13,5	58,3	289,5	853,1	1 521,8	2 540,8	501,6
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	47,0	73,3	173,6	433,6	835,7	1 166,0	1 650,1	475,7
Asthma (J45)	193,8	160,9	143,5	185,5	275,6	338,6	367,2	213,7
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	33,8	97,6	231,7	436,5	639,1	668,9	692,0	353,6
Nem fertőzőes vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	46,2	45,0	50,0	53,9	74,7	81,9	87,8	58,4
A máj betegségei (K70-K77)	10,3	42,8	192,3	481,9	696,5	642,1	477,0	334,5
Köszvény (M10)	3,5	17,3	99,2	245,9	388,7	461,4	446,9	200,3
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	179,6	121,7	115,2	160,2	232,9	269,1	402,6	182,7
Spondylopathiák (M45-M49)	25,4	83,4	248,3	591,7	1 082,6	1 276,2	1 586,9	563,5
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	4,7	7,0	21,7	93,4	213,7	346,4	550,3	123,5
Veseelégtelenség (N17-N19)	3,3	7,5	16,5	33,9	64,9	112,1	191,6	43,8

A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb nők főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Észak-Magyarországon, 2007

Megnevezés	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 éves és idősebb	19 éves és idősebb összesen
	éves							
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)	2,5	4,1	12,1	24,4	30,4	37,9	47,6	22,6
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	2,5	7,5	16,9	23,3	17,5	12,5	5,0	13,3
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	13,9	32,6	108,2	296,8	502,4	639,0	677,1	321,8
A vér és vércépző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	211,4	292,1	313,6	342,1	310,1	364,3	519,3	335,5
-Vashiányos anaemia (D50)	112,2	160,6	159,0	169,9	136,2	136,3	182,1	152,7
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	88,1	218,1	400,8	625,7	770,0	596,9	462,0	475,2
Diabetes mellitus (E10-E14)	40,7	77,5	228,1	588,2	1 190,4	1 771,0	1 680,1	782,2
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	44,6	101,1	324,8	847,5	1 523,5	1 598,9	1 133,9	815,3
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	10,2	16,7	60,6	107,3	96,0	69,7	37,5	61,4
Schizophrenia, schizotipias és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	8,8	33,7	70,2	96,1	103,1	81,4	68,0	69,7
Mentális retardatio (F70-F79)	63,6	65,7	67,2	67,6	46,1	35,8	39,7	55,9
Alzheimer-kór (G30)	0,2	0,2	0,4	2,2	5,9	12,6	29,6	6,6
Sclerosis multiplex (G35)	3,1	7,7	14,1	15,6	15,7	8,2	3,5	10,5
Epilepsia (G40)	60,3	73,1	66,9	65,9	75,0	63,6	53,3	66,4
Átmeneti agyi ischaemiás attackok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségeken (G45, G46)	4,5	13,7	69,6	229,9	434,8	541,9	667,5	274,7
Vakság és csökkentlátás (H54)	19,4	21,1	34,1	47,6	69,9	125,6	176,8	67,6
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	18,0	16,3	33,5	73,0	132,3	180,0	281,2	100,5
Idült rheumás szívbetegek (I05-I09)	5,5	5,5	14,6	36,7	61,5	86,4	98,4	43,2
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	146,4	408,5	1 335,4	3 105,5	5 205,1	6 542,5	7 231,2	3 397,6
Ischaemiás szívbetegek (I20-I25)	12,5	50,1	259,4	902,9	1 885,0	2 771,9	3 798,5	1 326,3
Szívbetegek egyéb formái közül (I34-I39)	40,5	60,3	80,4	160,5	267,3	353,9	455,3	198,0
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	6,1	17,1	83,3	320,8	690,0	1 201,3	1 988,2	575,6
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	40,9	73,8	193,5	427,2	611,7	682,1	849,9	410,5
Asthma (J45)	165,0	167,0	212,6	334,6	402,1	336,3	250,0	274,2
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	47,8	95,7	219,1	371,6	494,5	455,8	452,3	313,5
Nem fertőzőes vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	48,9	50,1	64,7	68,4	77,6	70,7	66,8	64,6
A máj betegségei (K70-K77)	7,8	16,9	70,4	171,5	241,1	206,8	133,6	127,3
Köszvény (M10)	1,4	4,3	30,8	69,4	143,6	190,6	177,3	87,4
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	202,8	133,3	154,6	234,4	282,7	291,1	351,0	231,6
Spondylopathiák (M45-M49)	33,5	108,9	342,3	892,9	1 408,0	1 568,9	1 595,3	856,2
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	4,5	10,9	60,8	320,2	890,7	1 378,9	1 550,2	577,6
Veseelégtelenség (N17-N19)	3,3	10,1	14,5	27,2	45,9	81,3	127,5	42,1

A háziorvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb férfiak főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Magyarországon, 2007

Megnevezés	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 éves és idősebb	19 éves és idősebb összesen
	éves							
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)	1,8	4,0	13,8	34,4	47,3	60,2	80,4	27,8
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	4,6	9,1	16,3	29,6	26,3	18,1	20,4	17,9
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	14,5	32,9	70,8	198,7	421,2	736,4	1 117,7	261,8
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	71,3	69,9	89,7	134,0	210,4	323,7	573,8	162,2
-Vashiányos anaemia (D50)	34,3	31,1	36,7	48,9	75,4	123,2	213,4	62,6
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	22,2	38,2	66,0	104,6	166,1	208,3	233,1	101,5
Diabetes mellitus (E10-E14)	44,4	81,1	296,1	887,1	1 642,5	2 272,0	2 197,2	842,8
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	39,3	140,8	514,1	1 224,7	1 963,8	2 280,1	1 926,3	989,9
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	15,8	36,5	131,0	290,9	315,6	247,9	147,9	167,9
Schizophrenia, schizotipias és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	16,7	35,5	58,7	77,1	74,0	62,7	57,2	55,2
Mentális retardatio (F70-F79)	66,0	59,2	63,1	55,4	45,7	41,7	49,7	55,6
Alzheimer-kór (G30)	0,1	0,1	0,4	1,8	7,7	30,8	68,1	8,8
Sclerosis multiplex (G35)	2,1	4,2	8,2	9,1	10,4	9,9	8,9	7,4
Epilepsia (G40)	55,9	63,5	94,1	120,9	128,4	130,6	129,3	99,2
Átmeneti agyi ischaemiás attackok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségeken (G45, G46)	3,0	10,6	37,2	134,9	318,6	557,3	841,8	188,0
Vakság és csökkentlátás (H54)	11,5	11,3	20,4	39,4	68,8	139,9	255,8	54,3
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	15,5	16,7	27,7	61,2	120,9	213,0	391,6	84,6
Idült rheumás szívbetegek (I05-I09)	4,7	6,8	12,4	29,3	55,8	94,9	147,9	36,3
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	299,2	578,6	1 409,7	3 029,7	5 001,3	6 561,8	7 862,9	2 846,7
Ischaemiás szívbetegek (I20-I25)	14,6	46,8	216,9	855,7	1 947,4	3 285,7	4 919,3	1 123,4
Szívbetegek egyéb formái közül (I34-I39)	33,3	40,2	54,6	104,3	212,3	351,4	517,9	139,4
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	4,4	12,9	56,7	271,3	753,1	1 517,2	2 542,2	480,3
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	56,6	73,2	152,5	365,4	679,4	1 070,9	1 834,2	436,1
Asthma (J45)	174,2	156,1	158,7	197,7	294,4	403,6	459,9	229,7
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	33,9	88,4	215,1	410,6	597,6	709,6	768,4	343,9
Nem fertőzőes vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	71,9	75,8	77,5	78,3	96,0	107,3	121,8	85,1
A máj betegségei (K70-K77)	13,4	41,5	169,2	418,1	579,0	574,5	460,5	289,8
Köszvény (M10)	7,2	24,8	115,0	294,1	478,6	599,1	600,1	248,5
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	127,6	105,1	116,5	163,7	223,0	294,4	392,9	174,2
Spondylopathiák (M45-M49)	49,9	124,6	326,7	711,8	1 214,9	1 529,9	1 820,0	666,6
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	4,4	7,9	25,3	101,3	255,8	464,2	699,7	152,0
Veseelégtelenség (N17-N19)	2,4	5,0	10,9	23,1	44,2	85,2	150,7	31,8

A házi orvosokhoz és a házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebb nők főbb betegségeinek tízezer azonos korú lakosra jutó száma Magyarországon, 2007

Megnevezés	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 éves és idősebb	19 éves és idősebb összesen
	éves							
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)	1,7	4,2	9,9	17,6	24,4	35,8	46,6	19,2
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	3,9	7,5	15,9	28,6	27,9	20,5	15,8	18,0
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	13,8	35,4	109,5	298,9	498,3	639,0	726,1	318,6
A vér és vércépző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	315,5	382,3	407,9	414,1	356,2	418,5	630,7	413,9
-Vashiányos anaemia (D50)	197,2	236,7	247,8	234,3	181,4	192,6	287,5	225,7
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	109,4	228,0	399,7	599,7	760,5	677,6	595,2	492,0
Diabetes mellitus (E10-E14)	49,7	91,8	264,9	686,5	1 360,3	2 007,0	1 965,8	873,6
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	49,1	125,1	411,9	1 097,4	1 978,4	2 312,6	1 793,2	1 092,6
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	10,3	16,8	47,0	94,2	94,3	63,7	39,0	55,2
Schizophrenia, schizotipias és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	13,4	32,6	67,0	96,5	100,7	83,5	70,0	68,9
Mentális retardatio (F70-F79)	48,8	48,5	58,5	53,0	43,5	34,6	33,9	46,7
Alzheimer-kór (G30)	0,1	0,2	0,6	2,2	8,1	22,2	43,7	9,5
Sclerosis multiplex (G35)	3,5	9,6	17,5	20,3	20,1	12,4	7,6	14,0
Epilepsia (G40)	55,1	61,8	67,9	70,6	72,3	69,0	66,3	66,8
Átmeneti agyi ischaemiás attackok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségeken (G45, G46)	5,3	15,5	64,4	204,8	381,0	556,1	723,9	261,2
Vakság és csökkentlátás (H54)	13,0	11,5	22,6	36,9	62,7	109,7	166,3	55,7
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	13,2	14,3	27,0	57,1	97,7	153,6	236,5	79,4
Idült rheumás szívbetegek (I05-I09)	5,4	7,3	14,2	34,5	60,4	86,5	101,9	42,0
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	172,3	400,1	1 346,2	3 212,9	5 277,6	6 705,9	7 498,1	3 388,7
Ischaemiás szívbetegek (I20-I25)	17,7	46,7	221,1	825,1	1 766,9	2 999,7	4 359,7	1 337,6
Szívbetegek egyéb formái közül (I34-I39)	43,8	66,6	92,8	149,0	220,4	295,9	377,7	171,4
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	6,0	16,0	76,3	295,2	673,8	1 350,8	2 218,4	593,2
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	53,5	75,1	168,7	368,9	510,8	659,2	887,6	373,3
Asthma (J45)	163,7	169,8	228,3	332,1	398,1	395,9	333,3	290,1
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	42,1	87,1	193,0	349,1	476,4	497,5	522,7	308,1
Nem fertőzőes vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	75,5	85,1	96,4	104,8	108,1	104,9	104,0	97,7
A máj betegségei (K70-K77)	9,3	21,4	72,0	182,5	252,1	228,7	159,6	134,9
Köszvény (M10)	2,3	7,6	32,8	91,6	186,6	262,9	283,7	117,5
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	146,3	111,9	148,5	221,1	271,6	301,8	339,1	214,7
Spondylopathiák (M45-M49)	65,5	161,4	496,2	1 065,4	1 593,1	1 809,8	1 968,6	1 002,0
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	6,0	15,0	80,7	433,1	1 120,5	1 741,2	1 988,3	713,3
Veseelégtelenség (N17-N19)	2,4	4,8	9,6	17,7	32,9	64,5	109,4	31,3

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Szalainé Homola Andrea igazgató
További információ: Restyánszkiné Jaczkó Valéria szerkesztő
Telefon: (06-46) 518-244, Valeria.Jaczko@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (06-46) 518-270